La Palanca

INFORMATIU D'ARTESA DE SEGRE I COMARCA

Preu: 70 ptes. **Març 1982** **N.º 3**

● CARRETERES:

Interessos... o injustícies?

BANESTO

Banc Espanyol de Crèdit

La més gran organització bancària al servei d'ARTESA DE SEGRE i Comarca

Ctra. de Ponts, 19 - Telèfon 40 02 01

ARTESA DE SEGRE

Próxima inauguración en
ARTESA DE SEGRE de

NEW STUDY

La Discoteca de la Comarca

San Antonio M.ª Claret, s/n.

ARTESA DE SEGRE

LA PALANCA

Informatiu d'Artesa de Segre i Comarca

CONSELL D'ADMINISTRACIO:
Pere Blanch i Rebolleda
Joan Clúa i Caubet
Josep M.ª Castellana i Prats
Josep M.ª Martínez i Casas
Miquel Ortíz i Vibian
Ramon Regué i Montserrat

CONSELL DE REDACCIO:
Joan Aranés i Clúa
Jaume Cardona i Vila
Alfons Durany i Plà
Jaume Farrando i Alés
Bartomeu Jové i Serra
Jesús Santacreu i Amigó
David Saura i Gasset
Josep M.ª Solans i Farré
Lluís Trepat i García
Eusebi Pastoret i Jordana
— d'Assoc. de Jubilats
Joan Camats i Vibian
— de Club de Lectures
Miquel Ortíz i Vibian
— de C. E. Artesa de Segre
Francesca Solé i Caubet
— de La Dàlia Blanca
Pere Blanch i Rebolleda
— de Museu Arxiu Comarcal de La Noguera
Angel Guiu i Bandé
— de l'Orfeó Artesenc
Ignasi Mases i Armengol
— de Unió Escacs d'Artesa
Ramon Giribet i Boneta
— d'Agrupament Escolta

ASSESSOR:
Jordi Alins i Rodamilans

RAO SOCIAL:
C/. Escoles
Adreça postal: Apartat n.º 30

FOTOGRAFIA:
Foto Joan
Foto Sisquet

IMPRIMEIX:
NOGUÉS - Artesa de Segre
Dipòsit Legal: L-283-1981

NOTA:

El consell de redacció de LA PALANCA, vol posar en clar que la Revista només és responsable dels escrits que no van signats, puix el que signa és responsabilitza del que escriu

Així mateix s'acceptaran treballs signats amb pseudònim, però LA PALANCA ha d'ésser sabedora del nom real de l'autor

La Palanca

EDITORIAL

LA PALANCA quan fica el seu quart número al carrer, se sent afiançada en la seva trajectòria, que encara que és curta, és més ferma cada dia, i sens dubte satisfeta de seguir fidel a les seves línies mestres de tractar l'informació local adecuadament, per contribuir des de les seves planes al diàleg i a una millora de la convivència

En els números anteriors s'ha intentat donar cabuda a un seguit de fets locals, que per la seva importància en el nostre àmbit han mereixut ésser tractats dins la revista Així doncs cal destacar la quasi exclusivitat que s'ha donat en el número anterior, a un tema tan transcendental pel poble com és el Projecte de Delimitació del Sòl Urbà, del que s'espera haver donat informació suficient per a què el públic prengui consciència del mateix.

El transcurs normal de la vida porta per si mateix unes vivències que mereixen ésser recalcades en LA PALANCA, i d'aquest viure diari s'espera obtenir el material necessari per aconseguir la tan desitjada continuitat entre el públic.

Darrerament s'han viscut dies de disbauxa i xerinola que ens han portat les festes de Carnestoltes, diada que en aquesta ciutat se li dóna una rel·levància inusitada amb la ja tradicional Matança del Porc, dins del resinte de la nostra plaça, oferint després les llonganisses i botifarres recent fetes a tothom concurrent, ja sigui de dins com de fora, lo que ve a corroborar la ja tradicional hospitalitat de la forma d'ésser artesenca La festa no acaba ací, i en els locals públics, que com el Coro la ciutat ha recuperat per a sí, es fa una esbojarrada celebració del Carnestoltes amb ball, disfresses i tot allò que realça la particularitat d'aquesta festa.

També hi ha temes a tractar que afecten d'una manera directa a l'esdevenir de la nostra ciutat, i d'entre ells brilla com amb llum pròpia el de les nostres vies de comunicació, sembla ésser que hi ha una mà negra que vol apartar a Artesa de Segre de qualsevulla via de comunicació important. Això té transcendència per a la nostra ciutatat, i molta!!, i cal tractar-ho adecuadament per a oferir a l'abast de tothom una idea de la situació actual d'aquest afer.

Amb totes aquestes vivències i més que se'n produiran LA PALANCA vindrà a enrequir-se en les seves planes amb la crònica del desenvolupament d'aquesta ciutat, que tots hem escollit per a viure, procurant sempre aconseguir la seva millora

SUMARI

	Pàgina
EDITORIAL	3
LOCAL:	
Informació Municipal	4
Reculls de Butlletins Oficials	4
Noticiari Local	5
Comarca	5
La Veu de la Parròquia: Quaresma	5
CAMP:	
Món Agrari: La Ramaderia	7
Projecte de Llei d'Entitats Professionals Agràries	7
OPINIÓ:	
Al vent del carrer: Retolar, s'escriu amb «R», de reivindicar	9
CARRETERES: Interessos.... o Injustícia?	10 i 11
La quarta edat	13
ENSENYAMENT:	
Entrevista amb el Sr. Joan Guitart, Honorable Conseller de la Generalitat	15
ASSOCIACIONS:	
Agrupament Escolta: «Mare de Déu del Plà»	16
CULTURA:	
Retalls d'Història: L'home neolític: Vida i entorn; Art i vivenda	17
CARTES A LA REDACCIÓ:	
.. On hi ha fum, hi ha foc.	18
LLEURE:	
Humor: acudits	18
ESPORTS	19 i 20

Informació Municipal

INFORMACIÓ DEL PLE DEL 10-2-82

S'aprovà definitivament el projecte tècnic de l'obra que s'ampliarà el subministre de les aigües a tota la població d'Artesa de Segre. Es tracta d'aprofitar al màxim les aigües del canal d'Urgell, les temporades que baixa ple, abastint d'allí els dos dipòsits de regulació, a les temporades d'estronca, mitjançant un pou nou d'aigua filtrada, bombar d'aquesta nova toma l'aigua necessària als dos dipòsits.

S'aprovà la urbanització dels carrers següents amb clavegueres, aigües i voreres: carretera de Ponts, carretera d'Agramunt, carretera de Tremp; donc és molt important pel nostre Consistori adequar la travessia d'Artesa al trànsit que hi passa, no fos cas que s'afavorís la temptació de desviar la carretera per fora de la població.

S'aprovà el projecte d'abastiment d'aigües a Vall-llebrera, el qual s'inclou al pla d'obres i serveis del 1982, amb un pressupost de 3.543.000 ptes. Amb això s'aconseguirà una fita important per aquest pintoresc poblet del nostre municipi, que pren l'aigua de la font de Mai-Fred, situada al quilòmetre 9 de la carretera C-240, de Salou a Tremp, i que està en direcció a Tremp, carretera que entre altres vicissituds, ha estat molt conflictiva en la seva denominació.

També sense cap discussió l'Ajuntament es va adherir a la campanya de normalització lingüística i cultural que promou la Generalitat.

Aquests últims dies s'ha dut a terme el concurs-subhasta de l'obra abans esmentada (ampliació de l'abastiment d'aigües d'Artesa) amb un pressupost de 7.873.000'— ptes. al no adjudicar-se l'obra a ningú per haver quedat desert el concurs. Es comunica als possibles interessats que s'obre un termini fins el 25 de març per a la presentació de sol·licituds per a l'adjudicació directa de l'obra, la qual deurà finalitzar-se sis mesos, des de la firma del contracte.

Tot l'expedient podrà ésser estudiat a la secretaria de la Casa de la Vila.

Aquesta setmana passada hi va haver contactes amb ciutadans de la població d'Artesa, per formar una comissió de carreteres que funcioni paral·lelament amb l'Ajuntament.

Aquesta reunió va estar motivada per la inquietud que s'ha despertat a Artesa, tant per part de l'Ajuntament com per part del poble, pels esdeveniments relacionats amb les carreteres que d'alguna manera afecten la nostra població.

Una bona part dels ciutadans artesencs, viuen de la gent de pas, turistes, etc., cosa que comporta la nostra situació geogràfica al fer cruïlla la carretera C-240, de Salou a Tremp, amb la C-1313, de Lleida a Puigcerdà.

La preocupació neix com a conseqüència de la marginació que pateixen aquestes vies, a l'hora de destinar-hi pressupostos de millora per part dels organismes oficials, especialment en els trams que afecten Artesa de Segre.

Estat de les necessitats del centre pilot d'EGB i Formació Professional, presentat a l'Honorable senyor Joan Guitart i Agell, conseller d'Ensenyament, amb motiu de la seva visita a aquest municipi.

Volem fer arribar a vostè l'estat de necessitats en aquest centre d'ensenyament. La major part d'aquesta problemàtica, malgrat existir des de fa uns anys, no s'ha manifestat fins ara, degut, fonamentalment, a que l'any 1980 se'ns comunicà oficialment per la Delegació Provincial del M.E.C. la concessió d'un edifici de nova planta per a ubicar la Formació Professional; i després de moltes vicissituds —entre altres el traspàs de competències en matèria d'ensenyament a la Generalitat—, va quedar anul·lada la dita concessió.

Les instal·lacions esportives del nostre centre són deficitàries, donc amb 400 alumnes que té el centre, hi manca un gimnàs i vestuaris. És imprescindible i urgent la seva construcció.

Seria necessari que s'atorgués al centre de Formació Professional per a despeses de calefacció, així com també és convenient una dotació de material per a l'ensenyament pràctic d'electricitat de segon grau.

Quant a E.G.B., existeixen dues aules per a pàrvuls i educació especial de forma habilitada, en una zona de passadís, i una tutoria. Es fa necessària la construcció de dues noves aules que podrien instal·lar-se a la part superior de la zona de F.P. en la que s'hi fan obres d'ampliació.

La sala d'audiovisuals està mitjanament ben dotada i s'hauria de completar amb un televisor, un «video» i un magnetofon.

Es necessària una revisió dels serveis del centre, donc fa sis anys que funciona i no s'hi ha fet res des d'aquella data.

L'edifici d'habitatges per als mestres, en la major part, no reuneixen les condicions d'habitabilitat, el que fa necessari el seu acondicionament amb un cost considerable, la qual cosa aconsella la reconstrucció de l'esmentat edifici.

Reculls de Butlletins Oficials

DIARI OFICIAL DE LA GENERALITAT.— Núm 187 (21-XII-81)

Resolució per la qual s'anuncia la licitació d'obres pels sistemes de concurs subhasta i concurs restringit. Concurs subhasta - Títol de l'obra: Eixamplament i millorament de l'afermat. Carretera C-240 de Salou a Ponts, p. qms 1'000 al 15'500 Tram: Reus Picamoixons Clau: 5-T-264 Pressupost contracta: 305.611.761 pessetes. Termini d'execució 30 mesos Anualitats: 1981: 30.000.000 ptes., 1982: 50.000.000 ptes, 1983: 110 000 000 ptes, 1984: 115.611 761 ptes Demarcació: Tarragona Grups i subgrups: A, 2; G, 4 Categoria: d i e

NOTICIARI LOCAL per Josep M.ª Solans

AGENDA CIUTADANA

Naixements:

Elia Camarasa i Nogués
Jordi Ribera i Jusmet

Defuncions:

Trinitat Solé i Bertran
Maria Reig i Trepat
Pere Vila i Freixes
Francesca Estany i Torné
Miquel Espasa i Reig

El passat dia 2 de febrer, «Festa de la Candelera», tradició molt arrelada encara dintre de les nostres costums i tradicions, va ésser solemnement celebrada a la nostra ciutat, amb un acte religiós. I seguint amb una altra tradició tenim que dir que el dia 3 de febrer, celebràvem la festivitat de Sant Blai. Les mestresses de casa van acudir a l'església per a rebre, allí, la benedicció dels aliments.

És molt bonic veure que aquestes velles tradicions continuen celebrant-se cada any.

A Artesa de Segre el dia 23 de febrer, dia de la matança del porc, va acollir amb els braços oberts tots els visitants que varen acudir en aquesta manifestació gastronòmica.

L'organització de la matança, corregué a càrrec de les Caramelles de «La Dàlia Blanca», comptant amb el suport de l'Ajuntament. Les activitats es manifestaren de la següent manera:

El diumenge, dia 21, tingué lloc l'arribada del carnestoltes fent un cercavila per la ciutat, i seguit amb un lluït ball al cor.

El dimarts dia 23, al matí, puntualment, se sacrificaren els cinc porcs. A les de la tarda s'inaugurà la quarta edició de la matança del porc, amb l'assistència de les primeres autoritats provincials i comarcals. I posant punt final a la diada, hi hagué una gran sessió de ball a la Societat «La Dàlia Blanca».

La bona assistència de visitants i artesencs va ésser la tònica predominant. Desitgem que aquesta tradició es vagi consolidant cada any més al nostre poble, i que en properes edicions puguem donar la benvinguda a molta més gent.

El mateix dia 23, un grup de nois i noies d'E.G.B. i pàrvuls van fer un cercavila. Els més petits anaven disfressats i els més grans portaven uns caps grossos elaborats a l'escola; també varen fer un «marraco», conegut pel nom de «cuca fera». En tornar al collegi públic el van cremar.

El proppassat dia 19 de febrer, l'Honorable Conseller d'Ensenyament, senyor Joan Guitart, acompanyat del cap de Serveis Territorials del seu Departament a Lleida, senyor Josep Varela, visità el Centre d'E.G.B. i Formació Professional d'Artesa de Segre, un dels millors equipats de les zones rurals de Catalunya i que fou transferit fa un any a la Generalitat. El senyor Guitart expressà la seva satisfacció, pel bon funcionament d'aquests centres, escoltant d'altra part els problemes i dificultats que tenen els mateixos.

COMARCA

Per als dies 13 i 14 de març, l'Agrupació de Colles Sardanistes de les Terres Lleidatanes, ha convocat al monestir de Santa Maria de Meià una trobada per a tothom que estigui interessat en assistirhi, del món del folklore i altres entitats culturals d'arreu de Catalunya. Dins el programa d'aquesta trobada podem avançar l'actuació d'una cobla, la qual a més de fer una ballada de sardanes, oferirà als joves una sessió pedagògica per tal de fer-los conèixer els instruments, components de la cobla, etc. També es preveu l'assistència i collaboració de membres del món coral que ens faran conèixer i viure de més aprop aquesta activitat.

Confiem que en aquesta trobada no hi mancarà una nodrida participació de joves. Així al menys ho desitgem.

LA VEU DE LA PARROQUIA

QUARESMA

L'Evangeli de Mateu, capítol quart, ens diu que Jesús en començar la seva vida pública es retirà al desert, on va romandre quaranta dies dejunant i en íntima comunicació amb el Pare.

L'Església ha considerat sempre aquesta quarentena com una preparació al seu Ministeri, tot just iniciat.

Això té una explicació. I és que totes les coses i fets importants, no es poden improvisar. S'han de preparar.

El fet més gran que celebrem els cristians és la Pasqua: Mort i Resurrecció de Jesús.

Ja en el segle II els cristians tenien una setmana de preparació espiritual a la Pasqua. Podem dir que és l'inici del que després serà la Quaresma. Ben aviat els semblà poc una sola setmana; i, recordant els 40 dies de Jesús al desert, començaren a celebrar les cinc setmanes de Quaresma. Més tard, com sigui que cinc setmanes fan 35 dies, volent fer la quarentena exacta, avançaren les celebracions quaresmals al dimecres anterior al primer diumenge de Quaresma.

Al principi sols rebien la cendra els pecadors públics. Quan desaparegué aquesta costum de la penitència pública, tots els cristians, reconeixentse pecadors, s'atansaven a rebre les cendres, en senyal de penitència. Aquest costum fou sancionat i introduit a tota l'Església pel papa Urbà II, a les darreries del segle XI.

Característiques de la Quaresma Cristiana

1. **Mortificació.** Diguem-ne disciplina, auto-domini, austeritat. Necessària en tots els aspectes de la vida. Simbolitzada en el dejuni.
2. **Caritat fraterna.** És el distintiu del cristià. Es practica amb l'almoina o d'altres maneres. Tota obra de misericòrdia.
3. **Conversió a Déu.** Oració, sagraments, especialment la penitència.

J. M. FEIXA

LAMPISTERIA
ELECTRICITAT

Francesc Roset i Llanes

Plaça Major, 50 (casa Monrabà)
Telèfon 40 02 12 — **SERÓ**
Telèfon 46 01 80 — **PONTS**

Escola de Xòfers
i
Autocars

Miró

C/. Les Monges **ARTESA DE SEGRE**

Carnisseria
Cansaladeria
Vedella

Josep Farras

A/. Maria Anzizu, 2 Telèfon 40 01 06
ARTESA DE SEGRE

MICHELIN

Distribuidor
Ramon Farré

ESTACIO SERVEI
Telèfon 40 03 50 **ARTESA DE SEGRE**

Fotos Sisquet - Regala Càmares!!

Per cada roll que porti a revelar, li serà entregat un número vàlid per tot l'any 1982. Si coincideix amb les tres últimes xifres del 1.er premi de la Loteria Nacional de l'últim sorteig de cada mes, li serà entregada 1 càmara Polaroid 1000 ó Werlisa color 2000 a elegir

RECORDI CAMARES GRATIS A FOTOS SISQUET

Ctra. de Ponts, 1 - Telèfon 40 03 14 **ARTESA DE SEGRE**

Món Agrari «LA RAMADERIA»

La ramaderia ha evolucionat molt ràpit a les nostres comarques, ja que començà en plà extensiu fa uns 20 anys, com a complement de l'agricultura, i està prop de superar-la en quant a valor aconseguit. Encara que tenin granges d'altre bestiar el que està més adaptat és el porcí, del que a la comarca d'Artesa tenim una producció considerable.

Aquest desenvolupament ramader ha estat desordenat i ens trobem normalment amb explotacions familiars que sols tenen reproductors i unes altres que sols engreixen els porcs, en molts casos integrats a comercians o fabricants de pinso, essent relativament poques les granges en cicle tancat o sigui que es produexen els garrins i els engreixen a pesar que és el mètode més productiu, i més si es fa hom mateix el pinso. Només cal pensar en les pèrdues que ocasionen en pes i problemes els ports dels garrins, el de les matèries primàries primer i del pinso elaborat després i els marges dels intermediaris que tot això requereix, fa que les conversions i costos per quilo de carn siguin elevats i dificulten el passar les èpoques de preus baixos.

Molts ramaders han fet grans instal·lacions i un cop acabades no poden explotar-les directament, condicionar-se a les grans empreses i ballant al sò que toquen i quant millor no fora gastar menys diners en fer la granja i amb la resta de pessetes explotar-la directamentl Com exemple el passat any 81 tan difícil econòmicament pels ramaders, puc assegurar que el que ha fet el cicle tancat i han cuidat bé la sanitat i el pinso, no ha perdut diners, fins hi tot a guanyat algo i s'ha recuperat bé quan les circunstàncies han millorat. El factor que ocasiona inseguretat al ramader per compte propi és el problema de les epidèmies, que no sempre van malament per tothom. Això es podria solventar formant una Area de Defensa Sanitària, pel que la nostra comarca reuneix bones condicions geogràfiques, de comunicacions i suficientes reproductores Per constituir-se cal estar d'acord la majoria dels ramaders, estar lliures de pesta uns mesos, portar bé els llibres de granja i tindre cada una un veterinari responsable, no entrar garrins de fora l'àrea sanitària ni cap reproductor sens la garantia suficient.

En contrapartida s'eliminarien els ports del bestiar, les guies, s'acceptarien assegurances i una garantia quasi absoluta de pesta, donant com a resultat la producció de carn garantitzada, el que pot ésser de vital importància de cara als mercats veniders, tot això caldria completar-se amb un escorxador que només utilitzés bestiar controlat i fora viable amb la producció de porcí que disposem.

Aquesta idea que ja es porta a cap en algunes comarques de Catalunya, crec que cal anar-hi pensant si no volem quedar endarrerits. L'aconseguir-ho serà difícil pels interessos creats d'algunes empreses i per la manca d'interés dels afectats, però podria ésser la solució d'un futur incert de la nostra ramaderia porcina.

J. Santacreu

PROJECTE DE LLEI D'ENTITATS PROFESSIONALS AGRARIES

En el món agrari de Catalunya es projecta una Llei per presentar al Parlament, que si es aprovada, tindrà efecte després de les pròximes eleccions, i d'alguna manera vull donar la meva opinió sobre alguns punts que tenen incidència sobre la nostra comarca.

En les anteriors eleccions a Cambres Agràries, de l'any 1978, vàrem anar a les mateixes amb l'última demarcació de 1932, «La Noguera» teniem la representació per ella, i crec que és totalment correcta fins que no es fasi una nova distribució territorial de Catalunya

El projecte de Llei d'Entitats Professionals Agràries de la Generalitat de Catalunya que es pensa presentar al Parlament, amb sustitució de les Cambres Agràries, amb disposició transitòria única, es pot llegir que mentres no hi hagi una Llei del Parlament de Catalunya que reguli la divisió territorial, les Entitats Professionals Agràries Comarcals, serà el de les Agències d'Extensió Agrària

Com aclariment vull fer evident per mitjà de La Palanca, per coneixament de tots aquells que cada dia volen fer un país més real i millor; es dóna el fet que dins d'aquesta part de La Noguera Oriental la població més important és Artesa de Segre, dades que es poden contrastar a nivell del propi Servei d'Extensió Agrària i de les Cambres Agràries; Artesa de Segre és l'únic municipi de «La Noguera» que compte amb dues Cambres Agràries, una de dotze vocals i altra de vuit, i en elles es troben grups organitzats de l'agricultura i ramaderia, i diversitat de conrreus, etc , que la fan que sigui una de les zones més importants de «La Noguera i sens cap mena de dubte la CAPSALERA INDISCUTIBLE de la part Oriental de La Noguera.

Perquè quedi ben entés, mentrestant no tinguem una divisió territorial de Catalunya, la comarca té de ser «La Noguera» com ha estat fins ara i d'aquesta manera no caurem amb el mal de seguir potenciant els errors passats com a condicionament del futur.

Joan Clúa i Caubet

Pretensats i derivats del ciment

CLUET

— Agent Oficial URALITA
— Fibres de vidre VITROFIB
— Blocs aïllants YTONG

Fàbrica: Ctra Lleida, Qm. 46'6-Tel. 400225
Magatzem: Ctra. de Tremp, 22-Tel 400136

ARTESA DE SEGRE

A LA CECA
A LA MECA
I LES VALLS
D'ANDORRA

Gestoria Sicoris

Sempre al vostre servei
Ara i sempre visca Catalunya!!

LES ESCALDES — ANDORRA
Telèfon 21 0 81

1.857 - 1.982

Cal Serra

125 Aniversari

C/. Església, 4 Telèfon 40 00 65

ARTESA DE SEGRE

Assesoria Tècnica

Gilabert

Documentació de cotxes
Permís d'Indústria
Assegurances Socials

Assegurances

Galceran

Ctra. Agramunt, 1 Telèfon 40 00 62

ARTESA DE SEGRE

MERCERIA

Rebolleda

Bisbe Bernaus, 7

ARTESA DE SEGRE

Perruqueria Tània

Tractament Capilar KERASTASE

Carrer Sant Joan, 10 Telèfon 40 03 09

ARTESA DE SEGRE

Al vent del carrer

RETOLAR S'ESCRIU AMB «R» DE REIVINDICAR

Sempre hem cregut, i ho seguirem creient fins a la fi de la nostra vida, que Artesa de Segre ha estat, és i serà, una ciutat clavada en la cruïlla dels eternals camins que, de la muntanya menen al mar, i situada per tant, en el mateix melic, de les Terres de Ponent.

De tot el dit s'infereix que, Artesa de Segre, és una ciutat catalana, fins el moll dels ossos...

No descobrirem pas els misteriosos arcans de la màgica recepta que va fer possible l'engiponament de les primeres sopes d'all, si afirmem i sostenim que la gran majoria dels artesencs, i els ciutadans de la nostra comarca, són gent de raça catalana, que pensen amb mentalitat catalana, i que amb la mateixa, canten i ploren, resen i reneguen, viuen i moren...

Volem dir, amb aquesta mena d'introit, que l'idioma català és la nostra llengua, la parla oficial en el territori de la nació catalana, i que tota la resta d'idiomes, havuts, o per haver, —i que ens mereixen tots els respectes— no són consubstancials amb l'ànima del nostre poble.

QUÈ ESPEREM, DONCS?

No cal pas ésser un subtil observador, donant tombs pel nostre poble, per adonar-se que la retolació dels nostres carrers i places, segueix i continua escrita, encara, en idioma castellà...

I, dies, «encara», puix, de veritat no podem comprendre aquesta inadmissible apatia i negligència, per part de les nostres autoritats, que es trasllueix en aquest abordissament de la nostra vila, que en el 1982, segueix i continua, —per vergonya de tots— amb els rètols dels seus carrers escrits en una llengua, que no és la nostra.

Que no s'estripin els hàbits, els farisseus, els botiflers i els suristes, car jamai nosaltres em pretès catalanitzar la resta d'Espanya, —cada poble amb les tradicions—, però no podem contemplar indiferents aquesta constant escomesa contra la nostra personalitat, traduïda en aquesta sibilina castellanització de la nostra Catalunya.

Què esperen, doncs, els nostres regidors?

Es que encara no han tingut temps per recapacitar sobre la importància de la temàtica ressenyada?

Es que no pensen complir el seu programa, fet públic en la campanya electoral?

O és que, tenen por, que una nova retolació dels nostres carrers i places amb el nostre idioma, els desequilibrarà el pressupost Municipal?

EL SAGRAT DRET DELS POBLES

Si «retolar», s'escriu amb «r» de «reivindicar», tenim la ferma certesa que la gran majoria de la nostra comunitat ciutadana, està esperant en candeletes, que el carrer de Sant Joan —posem per cas «reivindiqui» el seu nom ancestral i desterri, per sempre més, la denominació de «calle de San Juan», la qual ens semblaria molt normal, lògica i conseqüent, en terra no catalana, però que ens produeix un llatzerant dolor a l'ànima, aquí a casa nostra...

Si trenquem aquesta llança en pro d'una causa justa, tot i exigint la retolació dels nostres carrers en català, ho fem perquè la Llei i la Justícia —dos conceptes que semblen iguals, però que són molt diferents— ens amparen, i perquè, com diu el poeta:

«Aquesta parla ferma,
que palesa el seu sentir,
és la parla amb que s'expressa
nostre cor, amb fort glatir.»

I amb això volem dir que, fins i tot, per damunt de la Llei, que fan els homes, existeix el sagrat Dret dels pobles, a expressar-se amb la seva llengua mare... O, és que no?

SICORIS

BAR - RESTAURANT
Sant Jordi
Especialitats amb:
— CARN A LA BRASA
— CONILL AMB ALL I OLI
Ctra. d'Artesa a Tremp, Qm 7
VALL-LLEBRERA – ARTESA DE SEGRE

CARRETERES:

Interessos.... o Injustícia?

Artesa de Segre ha gaudit sempre d'una privilegiada situació geogràfica que ha incidit plenament en el seu desenvolupament i que s'ha reflectit en les seves gents i en la manera de viure de les mateixes. Malgrat això, en els darrers anys s'han vist unes modificacions i uns projectes nous que poden fer que l'equilibri natural entre la nostra gent i les seves activitats es modifiqui substancialment. Ens referim a les carreteres.

Efectivament, Artesa ha estat històricament una cruïlla de carreteres, concretament de dos que tenen un pes específic en es comunicacions de les Terres de Ponent: la que va de Lleida a Puigcerdà, amb numeració de Comarcal 1.313, de la que 7 quilòmetres són dins del nostre terme municipal, i 35 km. de l'itinerari Montblanc - Tremp, el qual ha sofert tantes vicissituds que ja ningú l'arriba a entendre, a excepció, naturalment, dels qui, amb algun objectiu, ho varen fer. Una prova més de que Artesa era un nucli important de comunicacions, el tenim en el Diccionario Geográfico «Madoz» —1845—, en el qual, a la pàgina 604, es pot llegir, referit a Artesa: «Los correos se reciben en la estafeta de ésta y por un conductor montado, que al efecto pasa a recogerlos en determinados días a Lérida, llegando los lunes, miércoles y sábados por la madrugada y salen los martes, viernes y domingos a las 10 de la mañana, despachándose aquí los 3 correos semanales de Tremp y Seo de Urgel, que llegan y salen a la misma hora».

HISTÒRIA DE L'ITINERARI MONTBLANC - TREMP

En la «Geografia General de Catalunya», de F. Carreras Candi, en el volum dedicat a la província de Lleida, a la pàgina 74 diu: «La d'Artesa a Tremp i d'Artesa a Montblanc, per Tàrrega, és la que primerament s'havia anomenat de Montblanc a Sort i la frontera francesa, per Tàrrega, Artesa i Tremp.

És a dir, que l'itinerari Montblanc - Tremp es va modificar primerament en considerar la Lleida - Puigcerdà com l'eix més important i aleshores les demés carreteres començaren des d'aquesta, corresponent el km. 0 a Artesa i els finals a Montblanc (69) i Tremp (57) respectivament. Tant és així que els punts kilomètrics de pedra, a peu de carretera, conserven aquest ordre de numeració.

Però les modificacions més incoherents i tendencioses vindrien en els temps de la postguerra, en qualificar —millor serà dir desqualificar— els trams que van d'Artesa a Folqué d'una banda i d'Artesa a Agramunt de l'altra, a la categoria de locals, amb les numeracions respectives de L-512 i L-302. Incongruència de greus inconvenients per Artesa, de tal manera que si no s'aconsegueix, de forma efectiva, la seva requalificació ràpida, pot significar una merma considerable per la vida ciutadana.

Un altre canvi s'observaria en el projecte de Jorba a Folqué, actualment trencat de Ponts a Folqué i que passaria a denominar-se CC-1.412 de Igualada a Tremp. També es produeix un canvi ben significatiu: la carretera Artesa - Montblanc, amb el tram inicial d'Artesa a Agramunt, ja requalificat de Local i continuant amb la categoria de Comarcal d'Agramunt a Montblanc, es perllonga fins a Salou i es denomina CC-240, de Salou a Ponts.

Com es pot comprendre que en la carretera C-240 de Salou a Ponts, el p. km. 38 sigui a Ciutadilla, si no és acceptant totes les estranyes modificacions anteriorment esmentades? o que el p. km d'Agramunt i Tàrrega siguin 12'5 i 28'5 respectivament, és a dir, els mateixos que les separen ambdues d'Artesa?

Cal dir això mateix respecte a la CC-1.412 d'Igualada a Tremp. Exemple: Anunci del Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya, Secció d'Expropiació,

Pub
Jack's
Artesa de Segre

pel qual s'assenyalen dies per a l'aixecament d'actes prèvies a l'ocupació de finques afectades per l'execució del projecte A-L-107 «Acondicionament del traçat. Eixample i millora del ferm i drenatge dels falders. Ctra. C-1.412 d'Igualada a Tremp, p. km. 28,000 al 33,000. Tram: Artesa de Segre - Tremp». Terme municipal: Isona.

Quines intencions poden amagar aquests flagrants canvis? Sospitem que el benefici serà per algú i que en qualsevol cas perjudica notòriament a Artesa.

REIVINDICACIONS

Artesa de Segre ha reivindicat en diverses ocasions la marginació de que era objecte, malgrat que amb resultats minsos, car les solucions han estat parcialment assolides. La requalificació d'aquests trams com a comarcals pel «Ministerio de Obras Públicas», no han estat respectats en els moments dels traspassos, que encara els considera locals. En efecte, si l'any 1977, la «Dirección de Carreteras del MOPU» comunicava per mitjà del governador civil de la província de Lleida a l'Ajuntament d'Artesa la consideració d'aquests dos trams locals de Folqué a Artesa i d'Artesa a Agramunt, a tots els efectes com a carreteres comarcals, en els traspassos del Govern Central a la Generalitat en matèria de carreteres, es continua considerant-los com a locals. És a dir, que en l'esmentat Decret de Transferències, l'itinerari Salou - Montblanc - Tremp i seguint el criteri anterior del MOPU, es mantingué la incongruència de solapar l'itinerari fins a Artesa canviant la nomenclatura de la carretera però mantenint la mateixa titulació, per altra banda errònia, si més no, en el seu darrer tram.

CONSEQÜÈNCIES

Són fàcilment comprensibles:

— S'ha canviat el traçat, almenys en la seva denominació; és a dir, una veritable mutilació vial, si més no, en la seva consideració nominal, car la carretera sempre hi ha estat, malgrat que més descuidada per no dir gairebé en complet abandó, amb corbes perilloses que són motiu de freqüents accidents i en alguna, bona part de la calçada s'ha esllavissat.

— La senyalització dels indicadors, difícilment entenedora per qui no coneix suficientment el traçat, amb els naturals inconvenients que això comporta.

— La cartografia ha esdevingut realment caòtica, car només cal consultar diversos mapes i veure que no son coincidents; en uns tot el tram de Folqué a Agramunt encara resta representat com a carretera local, en altres és el tram de Folqué a Artesa i en alguns el d'Artesa a Agramunt. Per al turisme estranger, finalment, si les carreteres local no hi són representades en els mapes internacionals, és fàcil deduir les dificultats que això representa i àdhuc els quilòmetres de volta que innecessàriament hauran de fer de més, per anar, p. e., d'Andorra o de la Vall d'Aran a les platges de Tarragona.

CONTACTES AMB LA GENERALITAT

En el decurs de l'any passat, s'ha portat a terme una tasca de relacions sovintejades amb la Generalitat, més concretament amb el Departament de Política Territorial i Obres Públiques. En totes les ocasions s'ha fet palesa la més profunda preocupació de la Corporació Municipal així com de nostra collectivitat pels esmentats esdeveniments.

En sengles comunicats del Departament, es considera completament coherent les peticions de l'Ajuntament en quant a l'esmentat itinerari Salou - Montblanc - Tremp com a CC-240, sense les interrupcions de les L-302 i L-512 i que traslladarien aquesta sollicitud a l'equip redactor del Pla de Carreteres perquè ho tingués en compte, als efectes pertinents.

Per a millorar les comunicacions de Catalunya és necessari un estudi seriós d'allò que tenim a l'abast, és a dir, una perfecta senyalització, classificació i agençament de les vies ja existents, per escometre amb més fonament i rigor nous projectes. Tenim la seguretat que es farà bon ús dels instruments de que gaudim actualment i els nostres problemes tindran la solució més adient.

Així sia.

FREDERIC ARMENGOL I MARTIN
ARQUITECTE

EDIFICACIO
URBANISME
DECORACIO

CTRA. AGRAMUNT, 30 EDIFICI «LA CAIXA» ARTESA DE SEGRE

Materials per la construcció

Jovell

Ctra de Tremp, 7 i 9
Telèfon 40 01 89
ARTESA DE SEGRE

Antiga
Casa Petit

Cansaladeria - Queviures
Vins - Licors - Torrons
Entrepans-Begudes

Ctra. Agramunt, 8
Telèfon 40 00 59
ARTESA DE SEGRE

PROMOTOR I VENDA DE PISOS

Salvador Cardona i Vila

C/. Monges Telèfon 40 01 31
ARTESA DE SEGRE

Fàbrica d'oli

J. Macià

Adrogueria
i tota mena d'articles de neteja

Bisbe Bernaus, 9
Telèfons: particular 40 00 79
fàbrica 40 01 39
ARTESA DE SEGRE

Fàbrica de Carbòniques

BERNAUS

Carrer Calvari
Telèfon 40 02 31

ARTESA DE SEGRE

La Quarta Edat

Des de fa uns pocs anys, s'ha anat estenent la denominació de «Tercera Edat» per indicar un cert temps en la vida de les persones que, després d'haver treballat durant un bon número d'anys, han arribat a la seva jubilació, que, en el nostre país, és oficialment considerada com la dels 65 anys, amb algunes excepcions, com per exemple els miners i els militars.

Acceptat doncs que a l'arribar als 65 anys, les persones s'han de jubilar, tant si han treballat per ells mateixos (autònoms), com si han treballat per altri (assalariats), i que tots ells formen el món de la referida «Tercera Edat», observem amb goig que cada dia aquest grup de persones és més nombrós.

Les principals causes que han portat a aquest allargament de la vida normal de les persones, creiem que són les millores en les condicions dels treballs, els grans descubriments en la moderna medicina, els avanços en la cirurgia i un millor repartiment dels béns

A questa darrera condició comporta, naturalment, la desaparició de la misèria endèmica que les nostres terres lleidatanes havien patit fa ja molts anys, per passar seguidament a la desaparició de la pobresa, de tal manera que avui dia podem dir en termes generals que la gran majoria dels nostres paisans viuen bé, o per lo menys fan una vida normal, amb l'alimentació i els serveis mèdics i hospitalaris mínims coberts i tenen una certa seguretat per els anys de la vellesa, que novament denominem com a «Tercera Edat»

Crec que ha arribat el moment de que expliqui el perquè del títol d'aquest article, que serà la meva primera col·laboració en el nou diari «La Palanca» He considerat que dintre del citat nombrós grup de persones que formen els artesencs de la «Tercera Edat» n'hi ha un petit grup de previlegiats que han passat la que jo en diria la divina barrera dels 80 anys, als que dedico aquest article, i als que em permeto qualificar com de components de la «Quarta Edat»

Les condicions que jo he considerat necessàries per incloure'ls dins d'aquesta minoria afortunada són les següents: 1.ª i ja citada, haver complert els 80 anys 2ª- Ser artesencs o haver viscut a Artesa una majoria d'anys. 3.ª- Tenir el cap i la memòria clars 4 ª- Valdre's per si mateix i participar en la vida familiar respectiva. 5 ª- Efectuar encara treballs a casa en el cas de les dones, o bé d'artesania, o comercials, o propis de l'agricultura, etc , en el cas dels homes

Fent un repàs mental de les persones artesenques que crec tenen o passen del 80 anys, n'he trobat per lo menys 9: 3 dones i 6 homes Està comprobat a escala nacional, que les dones viuen més anys, però a Artesa els de la «Quarta Edat» són majoria masculina.

Considerant que tenir un canvi d'impressions amb tots ells podria ser molt interessant, per conèixer la petita història del nostre poble, procuraré demanar-los una entrevista a cadascú d'ells i així si mai s arriba a escriure una àmplia crònica d'Artesa, espero que els meus treballs hi aportin un petit gra de sorra Espero també tenir temps per fer-ho i que Déu dongui llarga vida a tots.

He posat com a condicions per a realitzar les entrevistes, les següents premisses:

1 ª- No parlar de qüestions íntimes
2 ª- No parlar de qüestions econòmiques
3.ª- No parlar de política passada o present.
4.ª- No parlar malament de ningú, viu o mort
5 ª- No es publicarà cap treball, sense que l'entrevistat hi hagi donat el seu vist i plau

Magí Serra i Piqué
Barcelona

Fes cas d'aquesta mà amiga que us ofereix els serveis més bons d'avui al dia....

Assegurances CLOTET

MUTUA NACIONAL DE L'AUTOMÒBIL

Ctra. d'Agramunt, 91 - Telèfons 40 03 38 i 40 02 21 ARTESA DE SEGRE

TALLER DE PLANXISTERIA
I PINTURA

Josep i Joan

SERVEI DE GRUA

Ctra. Tremp, 33 Telèfon 40 03 84
ARTESA DE SEGRE

MANIPULATS
IMPREMTA

NOGUÉS

Telf (973) 40 02 36

Construccions Metàl·liques
i Agrícoles

Tallers

CAMPABADAL

Ctra. de Tremp - Telèfon 40 01 43
ARTESA DE SEGRE

París

PINTURA DECORATIVA

Sant Antoni Maria Claret, 3
Telèfon 40 02 94
ARTESA DE SEGRE
(Lleida)

VIVERS GASSET

DAVID SAURA - Anya - Tel. 40 00 71
ARTESA DE SEGRE (Lleida)
Fruiters, Porta-empelts «Lliures de Virus»
Coníferes, arbusts i xops
Repoblacions forestals — Excavacions

CAFÈ DAVID

Un «estil» de
fer cafès

ARTESA DE SEGRE **Tel. 40 00 02**

Entrevista a Joan Guitart, Honorable Conseller d'Ensenyament de la Generalitat

El passat dia 19 de febrer, ens va visitar a Artesa de Segre, el Conseller d'Ensenyament de la Generalitat, Sr. Guitart.

No cal ressaltar, doncs està en la ment de tots, la importància cabdal que té en el món d'avui tot el que està relacionat amb l'ensenyament. Tant els mestres com els pares, són plenament conscients que treballant per a educar i ensenyar a les noves generacions, estant forjant pas a pas, dia a dia, el que ha d'ésser el món del futur. Heus ací les respostes del senyor Guitart al nostre qüestionari:

—Senyor Guitart, en primer lloc, li agrairíem que ens digués el motiu pel qual ens ha visitat?

—Bé, no hi ha un motiu especial d'aquesta visita; és una visita de treball que acostumem a fer. I hem pensat que convenia visitar Lleida i les comarques lleidatanes. No hi ha, doncs, cap motiu especial, i es circumscriu dintre del context general de treball del Departament d'Ensenyament.

—Com veu vostè l'ensenyament Lleida?

—L'ensenyament a Lleida és una part de l'ensenyament de Catalunya, i a Lleida tenim els problemes, tenim les mancances, tenim els dèficits, que es produeixen en altres llocs de Catalunya. La preponderància dels nivells obligatoris és total i absoluta. Allò que cal, és millorar la qualitat d'aquest ensenyament i dotar de formació professional en els llocs on es justifiqui el nombre d'alumnes i per a trasllats corresponents. També cal que els alumnes que puguin estudiar batxillerat, ho facin amb les millors condicions possibles.

—Quines fites us heu proposat aconseguir a curt termini?

—Nosaltres vàrem dir, fa un any, quan es varen produir els traspassos de serveis de l'Estat a la Generalitat, que ens proposàvem tres objectius: El primer, era d'assumir aquests traspassos; el segon, adequar el sistema educatiu a la realitat de Catalunya; i, el tercer, seria el d'introduir amb la prudència necessària les innovacions que fan falta en el nostre sistema educatiu i que els nostres ciutadans confien obtenir.

—En quin nivell d'escolaritat es troba la província de Lleida?

—Abans em referia a aquesta pregunta. Pel que fa a l'ensenyament hem assolit els límits obligatoris. La nostra lluita és ara, per oferir un ensenyament de més qualitat.

—A Artesa de Segre, tenim necessitat de rebre ensenyament en rames agràries, donada la nostra manera de viure, què ens podria dir sobre això?

—Jo he dit vàries vegades que el nostre objectiu fonamental, és el d'assolir una millor formació professional, i dintre d'aquest context hi entren també les especialitats agràries. He escoltat les explicacions de la directora del Centre, les necessitats, i jo li puc assegurar que nosaltres estudiarem les fórmules per tal que es puguin produir aquests ensenyaments agraris amb la millor qualitat possible.

—Segons els «numerus clausus» de la Generalitat, ¿quins serien els oficis manuals o de carrera que recomanaria començar ara a un jove de Catalunya?

—Aquesta és una pregunta difícil. Com vostè sap, en aquests moments les nostres universitats tenen establerta una limitació d'accés a dues carreres: la de medicina i les escoles de formació de professorat, aleshores hi ha excés de llicenciats a moltes altres activitats. En canvi hi ha manca de bons especialistes de molts oficis, i per tant el que jo crec és que en aquests moments es necessari millorar la formació professional, aprofundir-hi. En tot cas jo recomanaria als joves que ara haguessin de començar els seus estudis que, es preparessin per treballar i per aconseguir una bona formació professional.

—Quan pensen fer l'escola catalana?

—L'escola catalana, s'està fent. L'escola catalana vol dir aquella escola que es produeix amb l'idioma català i amb continguts catalans. En moltes escoles de les comarques lleidatanes es fa l'ensenyament totalment o parcialment en català. I en quant als continguts el primer cicle del preescolar i la General Bàsica, ja aquest any s'ha fet en plans i programes elaborats per la Generalitat, i en el moment que surti el decret de mínims del segon cicle, aleshores nosaltres prepararem els plans i programes corresponents aquest segon cicle, és sobre la base d'uns continguts adequats a la nostra realitat que nosaltres aconseguirem una escola catalana, és a dir, una escola que en continguts universals sigui l'escola més adequada per a les nostres poblacions i per a les nostres comarques.

—Com a cloenda de la xerrada, ¿què li recomanaria a un pare i a un professor sobre l'ensenyament de la joventut?

—Jo els recomanaria que prenguin consciència que l'ensenyament és un procés, és un cicle en el qual s'hi han d'esmerçar moltes hores. I el què cal, es fer-ho amb la il·lusió, l'entusiasme i la voluntat d'aconseguir que els nostres joves i els nostres infants estiguin preparats, en un futur, per a la llibertat, per a la democràcia i poder produir un treball rendible a la nostre ciutat.

—Senyor Conseller, li agraïm que ens hagi concedit aquesta xerrada, i desitgem que la seva estada entre nosaltres sigui fruitosa en tots els aspectes. Mercès.

Josep M. SOLANS

AGRUPAMENT ESCOLTA «MARE DE DÉU DEL PLA»

«DIADA DEL PENSAMENT»

Febrer és un mes important per a tots els escoltes (nois) i guies (noies) d'arreu del món Anem a fer una mica d'història i veurem perquè.

El dia 22 de febrer del 1857 nasqué a Londres el fundador dels «Boy-Scouts» (Nois Escoltes), Sir Robert Stephenson Smyth Powell, que amb el temps seria més conegut com Lord Baden-Powell, i que entre els escoltes és simple i carinyosament anomenat B. P. I, quina casualitat!, un 22 de febrer, 32 anys després, nasqué la que havia d'ésser la seva jove esposa i posterior fundadora de les «Girl Guides» (Noies Guies), Olave St Clair Soames, més coneguda també com Lady Baden-Powell

Des d'aleshores s'ha recorregut un llarg camí i els grups de nois escoltes i noies guies han anat augmentant arreu del món Segons dades de l'any 1977, en aquell temps eren ja quinze milions de nois i noies els que estimàven la Llei Escolta i Guia seguint el «pensament» dels seus fundadors

A nivell de Catalunya, el nostre Agrupament pertany a «Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya» (M E/G S J de C) i com tots els escoltes i guies del món hem celebrat el passat 22 de febrer la «Diada del Pensament» en record d'en B. P i la seva esposa. Amb aquest motiu vam organitzar juntament amb l'Agrupament Escolta d'Agramunt diverses activitats segons les edats dels nens i nenes, és a dir per branques. Enguany el lema de La Diada a nivell de Catalunya ha estat: DESCOBRIM QUE SOM GERMANS.

Ramon Giribet i Boneta

FABRICA DE MOBLES

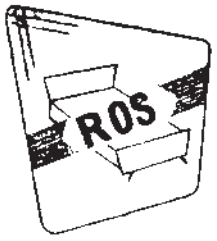

Ctra. de Lleida, Qm. 47 - Telèfon 40 03 29
ARTESA DE SEGRE

Pintures
Papers pintats
Elements decoratius
Articles per a les belles arts
Marcs per a quadres
Posters

valls

Ctra. de Tremp, 8 - Telèfon 40 00 89
ARTESA DE SEGRE

QUEVIURES
SERVEI DE TAXI

Josep Vila i Riba

Escoles, 4 - Telèfon 40 02 33
ARTESA DE SEGRE

RETALLS D'HISTÒRIA

LA VIDA I L'ENTORN DE L'HOME NEOLITIC

Encara que moltes troballes arqueològiques semblin pertànyer a la mateixa època, sovint procedeixen de temps i cultures força diferents. Aquestes troballes, per resumir, estan dividides en quatre grans grups: Fòssils humans i d'animals, eines i objectes d'art produïts per l'home, tot molt lligat a l'evolució del seu **status** de vida i del seu entorn natural.

Així doncs, ens serà fàcil d'imaginar-nos que fa cinc o sis mil anys, la fauna i la flora d'aquestes contrades era un poc distinta d'ara. Si el nostre entorn natural està sofrint un fort procés erosiu, minva i s'empobreix amb els anys, cal acceptar que el Segre baixaria més cabdalós, i és possible que hi haguessin d'altres espècies i més animals ferèstecs, així com més arbres i plantes escampats en desordre per aquesta part del país.

A l'ensems, l'home havia aconseguit un nivell de vida i de coneixements molt més avançat que els dels primitius homes de l'Edat de Pedra Tallada. Ja havia superat i ampliat les dues activitats primàries del Paleolític i que sols li asseguraven la supervivència: la recollida de fruits naturals i la caça d'animals salvatges. Estava en plena època de descoberta i qualsevol cosa nova que experimentés i abrandava la imaginació per a trobar-ne una altra.

Començava a treballar la terra per tal de treure'n el fruit pel seu propi esforç. Podem pensar que els estris de caça i defensa —que de bon principi degueren ser branques dels arbres acabades en punxa—, es va anar substituint, augmentant llur eficàcia, per punxes de sílex més polides i treballades. Aparegueren els martells, destrals i ganivets, que ja es feien d'os i banya d'animals. Durant molt de temps, de les destrals —que va ser un invent molt important per les seves utilitats—, se'n digué «pedres de llamp». També l'invent de l'arc i les sagetes fou un gran avanç de l'home caçador.

Com ja hem dit abans, hom començà a conèixer les propietats del fang i a treballar-lo i coure'l. D'aquesta manera aparegué la ceràmica, primerament molt senzilla, per anar millorant-la amb pintures i decoracions amb relleus. Tasca que a més de les múltiples utilitats, esdevingué essencial al ocupar-li a l'home una part molt important del seu temps lliure, més o menys com la «tele» ara, i oferir-li un camp ilimitat per la seva creativitat artística. Un exemple el tenim amb la ceràmica campaniforme. Aprengué també llavors, a fer cistelles amb vimets.

Aquells homes i dones, es vestien. Primer per a protegir-se del fred, però aviat començaven a cuidar-se l'aspecte exterior. Com es de suposar, l'etern femení hi jugà un fort paper en tot això, i van fer les beceroles del que esdevindria el món sofisticat de la ornamentació —joieria o bisuteria— i el de l'alta costura. Tenim troballes de les coves del nostre país, d'agulles de cosir fetes d'os. Les pells dels animals es cosien amb tendons i budells —que feien servir de fil— i constituïen la matèria bàsica d'aquesta indústria. Eren ornaments de l'època, les petxines, portades de comarques més llunyanes, i ossos rascats i polits, amb els que es feien els collarets i braçalets.

L'ART I LA VIVENDA D'AQUESTA ÈPOCA

Una de les activitats més conegudes dels pastors de l'Edat del Bronze és la pintura rupestre. De llarga tradició neolítica amb la pintura naturalista, passa poc a poc a ser més i més esquemàtica i abstracta. A la Noguera, comarca molt poc explorada, s'han trobat pintures rupestres, fa pocs anys a la cova dels Vilasos —a la serra de la Guineu—, tocant a Os de Balaguer. Entre altres pintures esborrades es pot veure una dansa en la que un home agafa per la cintura a dues dones. Hi ha també pintures d'animals. Molt malmeses hi ha pintures rupestres a les coves baixes d'Antona, davant del Santuari del Salgar, que amb el seu impressionant paisatge de coves devia ser un veritable santuari des del neolític.

Més difícils de veure són les descobertes en una cinglera alta entre Alòs de Balaguer i Baldomà. Un estudi exhaustiu de les cingleres del Monsec i serres derivades faria conèixer moltes més pintures rupestres. Hi ha també gravats de gran interès en una balma de Sant Miquel de la Vall, en la qual apareixen senglars gravats. També a Mas d'Olives (Tossal), vora el Segre, hi veiem en una penya un important conjunt de representacions d'homes i dones, d'època incerta, però segurament del començament de l'Edat del Ferro.

Els elements per a pintar eren senzills. Amb carbó, ocre i altres minerals barrejats amb ous, greixos i sang, començaren a pintar les parets de les coves. Quan no pintaven amb el dit, es feien els pinzells amb fibra vegetal o bé pèl d'animal. Així de fàcil va ser la naixença d'una nova art.

La vivenda també rebé l'impus evolutiu i progressiu que contemplem en altres ordres. L'home s'havia establert en coves situades en llocs alts i estratègics per protegir-se dels animals i, també dels veïns, construint moltes vegades proteccions —o deixant-hi el foc encès la nit— a llur entrada. Alguna mena de religió s'inserí en l'home, doncs començà a enterrar el cos dels seus difunts en lloc estable, en ocasions a la mateixa cova on vivia.

Hem vist, fins ara, que l'home de fer coses d'una manera més provisional passà a fer-les de manera més duradera. Ho hem vist en les llances de fusta i en les llances amb punta de sílex, en pells d'animals cosides, en les tenalles i recipients ceràmics, en l'art, en l'habitacle, en les sepultures... Tot plegat, ens assenyala un tret fonamental que es produeix en aquells anys. L'home deixà de ser nòmada —sense territori ni habitacle fix— i es convertí en sedentari, no migratori, és a dir, tot a l'inrevés de com havia estat fins aleshores. Desenrotllà el seu instint de propietat del territori, al mateix temps que cercava nous horitzons i noves gens.

Com a dada curiosa, de tot l'esmentat fins ara, i ben demostrativa de la supervivència arreu dels segles d'aquestes activitats artesanes, hi ha actualment una població a Granada —Perullena, de 2.700 habitants— la qual viu totalment dintre coves i la industria majoritària de la que subsisteix, és la ceràmica.

B. JOVÉ

...On hi ha fum, hi ha foc...

El perfeccionisme amb tot lo de positiu que comporta, no pot per menys que arribar a ésser un defecte, pues l'il·lusió de lo ben fet ha d'estar contenguda dins d'uns límits raonables, que facin desitjar un entorn per a viure millor, amb un mínim de comoditats i de serveis.

Aquest desig d'una societat millor, fa que quan es miri a la en que s'està immers, destaquin com amb llum pròpia els defectes que té aquesta Alguns d'ells són de fàcil disculpa, pues tenen unes solucions molt complexes, ja es sap que a vegades és més costós el remei que la malaltia Però n'hi ha uns altres, que per la seva naturalesa afecten d'una forma directa als components d'aquesta societat y aleshores cal denunciar-los i intentar esmenar-los.

En el temps de quelcom més d'un any la societat d'Artesa ha sigut afectada per a dos incendis en els domicilis de dos dels seus components Incendis que s'han declarat d'una forma soptada i que en pocs moments han agafat dimensions considerables

La solidaritat que caracteritza als ciutadans d'aquesta ciutat ha sigut sempre encomiable i és precisament durant aquest succesos quan s'ha ficat a proba, han acudit des d els punts més allunyats de la ciutat per ajudar al damnificat per a intentar apagar el foc amb extintors, qui els té. amb galletes d'aigua. o bé amb les mans despullades A vegades s'ha aconseguit i unes altres no.

Aquests dos darrers incendis han tingut un denominador comú, i ha sigut la manca de la presència puntual d'un servei local d'extinció d'incendis, bombers, en els primers moments del siniestre, que és quan, segons generalment es té entés, és més fàcil el domini del mateix.

Davant d'aquesta situació, s'ha de preguntar, si hi ha ciutadans que han acudit amb tota rapidesa des de distints punts del poble, amb o sense extintors, per què no ho ha fet el cotxe de bombers que hi ha a la ciutat?, es pot comprobar per nombrosos testimonis visuals que en les dos ocasions ja esmentades ha arribat al lloc de l'incendi quan ja feia quasi mitja hora que cremava, i la seva presència no ha sigut ja necessària sinò per alçar quelcom comentari agre per part del públic present.

Es pretent deixar en la solidaritat ciutanada la competència d'aquesta tasca tan important?, o bé, és necessari denunciar a qui competeixi aquest fet i que adopti les mesures necessàries per a organitzar a aquesta ciutat un servei de bombers com cal, ràpid i eficaç?

En aquest moment no es pot estar tranquil si es pensa que surt una espurna després la flama i.., no s'escoltarà la sirena tranquilitzadora dels bombers que acudeixen ràpids a apagar el foc No, ara no es té aquesta tranquilitat, però la denuncia ja està feta, i confiem en que aviat es dongui una solució al problema dins de la competència de a qui correspongui

Aquesta vegada no són ganes de perfeccionisme, és, sinó, una acuitanta necessitat.

Un ciutadà preocupat

LLEURE

QUIMET I COSME

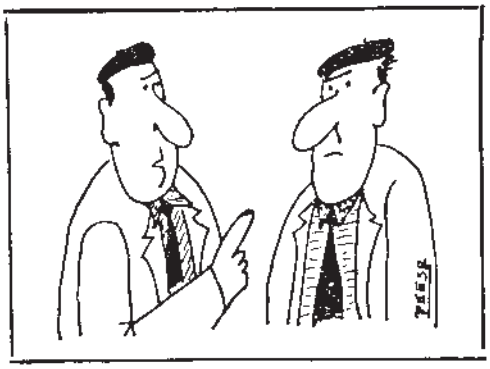

Q. — Degut als accidents de cotxe, ara treuran el revolt del «Caliquenyo».

C. — Obres Públiques, no vol pas adresar-lo, es veu que això és competència de Tabacalera.

Q. — A la comarca d'Artesa es fa una gran producció de carn. Es a dir, es cria una «bestiada de porcs».

C. — Però, cal pensar, que a les ciutats, hi menja una «animalada» de persones.

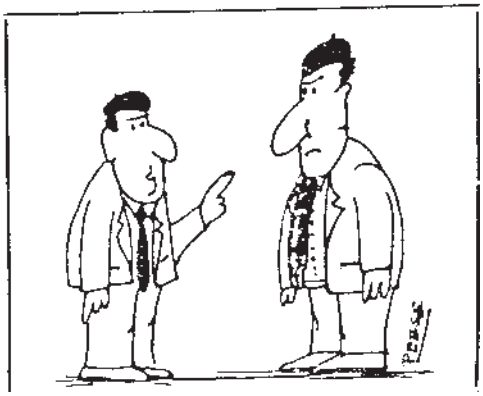

FUTBOL INFANTIL

Enguany el C E. Artesa de Segre no participa en el Campionat de Catalunya d'Infantils. Si bé, inicialment va inscriure un equip en aquesta categoria, dificultats econòmiques derivades de la composició del calendari, va fer decidir a la Junta Directiva per la no participació en el grup A de Preferent, on s'el havia inclós i restant el grup amb els altres sis equips i que són els següents: Rumor (de Lleida), Ponts, Bellpuig, Penya Barcelonista de la Seu d'Urgell, Olimpic (d'Andorra) i Tàrrega.

Malgrat això els infantils locals no s'han quedat sense competició, car han participat en el Campionat Comarcal de La Noguera, que organitza la Direcció General d'Esports de la Generalitat, en l'àmbit de l'Esport Escolar. Situació similar a la del CENG, en aquest cas referit al futbol i amb el recolçament del C E. Artesa de Segre.

Formen part d'aquest equip els següents jugadors: Josep M.ª Torredeflot, Modest Jou, Jordi Granell, Narcís Repilado, Enric Alós, Joan Fontanet, Angel Vila, Ignasi Gilabert, Andreu Carlí, Xavier Farràs, Marc Menchon, Josep M.ª Calveres, Cesar Ribes, Joan Bernaus, Francesc Pedrós, Xavier Porta i Jordi Boliart.

No tenim al nostre abast la classificació final, però sí els resultats assolits pel nostre equip i que són:

Camarasa 4 - Artesa 6	Artesa 7 - Camarasa 1
Artesa 3 - Bellcaire 1	Bellcaire 3 - Artesa 1
Algerri 1 - Artesa 0	Artesa 9 - Algerri 0
Artesa 2 - Agramunt 4	Agramunt 3 - Artesa 0
Mongai 5 - Artesa 7	Artesa 1 - Mongai 0
Artesa 8 - Fuliola 1	Fuliola 0 - Artesa 8
Gaspar de Port. 1 - Artesa 5	Artesa 7 - Gaspar de Port. 0

Dels catorce partits jugats n'han guanyat deu i n'han perdut quatre; els gols aconseguits han estat seixanta-quatre i n'han encaixat vint-i-quatre. El total de punts sumen vint, amb sis de positius

ESPORT ESCOLAR

Un cop fetes les transferències en matèria esportiva a la Generalitat, la Direcció General d'Esports, té totes les competències per a desenvolupar l'Esport Escolar. Naturalment que és necessari la col·laboració de les Federacions corresponents i en aquest sentit la coordinació i les relacions entre la Direcció General d'Esport i aquestes no han anat massa bé, per lo menys a nivell de les Terres de Ponent La magnitud del canvi i la seva importància, fa molt difícil aquesta tasca

D'una banda les Federacions ja tenen un funcionament que s'ha fet tradicional, encara que amb alguns defectes. D'altra, la D. G E vol fer les coses de la millor manera possible, però les divergències en alguns punts són significatives Així, si per les Federacions l'any esportiu és per temporada de competició -comença a l'agost- la qual cosa estalvia molts problemes, la D. G. E. és fonamenta per a qualificar als participants en les diferents categories de Benjamins, Alevins, Infantils, Cadets i Juvenils, en períodes d'anys naturals, és a dir, de gener a desembre, en coherència amb els criteris que se segueix en l'escolaritat Com és fàcilment comprensible, això representa una duplicitat administrativa per la mentalitat de la gent del carrer i més encara per l'ambient rural i de comarques, on les dificultats augmenten per la menor quantitat de practicants, per tal de formar els equips.

Pensem, a més a més, que les Federacions estan integrades pels clubs als qui representen i la D. G. E. s'adreça lògicament als Consells Locals i Comarcals d'Esports; cal tenir present també a les Associacions de Pares d'Alumnes, que són els més interessats en la bona marxa d'aquest esport i quina col·laboració es té que indubtablement aprofitar. Si les relacions entre tots no són obertes, cordials i responsables, les picabaralles estaran a l'ordre del dia i seran necessaris grans dosis de bona voluntat, per a sortint-s'en.

MUNDIALET

Amb la finalitat de col·laborar en la promoció del fenòmen esportiu des de la base i a l'hora oferir suport a l'organització del Mundial de Futbol, la Direcció General d'Esport de la Generalitat de Catalunya, organitza un Torneig Internacional de Futbol Infantil (jugadors de 14 i 15 anys).

Els equips previstos per participar-hi són seixanta-quatre:

— Disset pertanyent als Clubs de les seus on es juga el «Mundial-82».

— Setze d'estrangers escollits entre els més significats de l'èlite mundial.

— Dos equips representatius del futbol de base de Catalunya: C. F. Damm i C. E. Sant Gabriel.

— Vint-i-nou seleccions comarcals o intercomarcals Les sis seleccions de les Terres de Ponent són:

— Selecció n.º 1: de les comarques de Vall d'Aran - Pallars Jussà i Pallars Sobirà.
— Selecció n.º 2: La Noguera - La Segarra.
— » n.º 3: Andorra.
— » n.º 4: La Cerdanya - Alt Urgell.
— » n.º 5: Urgell - Les Garrigues.
— » n.º 6: Segrià.

Les zones previstes per ser seus són setze, a cada una de les quals es juntaran quatre equips que formaran grup de la següent manera: 1 equip estranger, 1 equip espanyol de les seus

del Mundial, i 2 Seleccions pertanyent a les comarques de la zona.

A La Noguera i per tant a Artesa ens correspont la Zona A, que aplega les seleccions n.º 1 i n.º 2, a més de l'equip estranger i d'un representant de seu.

En el Camp Municipal d'Esports d'Artesa de Segre es jugarà el partit n.º 2 de la primera fase, que es disputarà pel sistema de lliga Partit que està previst disputar-se el diumenge, dia 27 de juny, a les 6 de la tarda.

Benvingut «MUNDIALET» i esperem tenir sort en el sorteig d'equips nacional i estranger que ens toqui, per aquest partit, si no és entre les seleccions 1 i 2.

C. E. ARTESA DE SEGRE

El proppassat dia 19 de febrer, se celebrà en el Local de La Dàlia Blanca, una Assemblea Extraordinària, per tal de tractar de les possibles solucions al dèficit previst per l'actual temporada.

Segons els comptes presentats per la Junta Directiva la previsió del dèficit a finals de temporada és aproximadament d'unes vuit-centes mil pessetes.

Després d'escoltar les possibles solucions, es va decidir de fer un sorteig en combinació amb les tres últimes xifres de la Loteria Nacional de cada setmana, des del 6 de març fins al 26 de juny Al número coincident amb el primer premi s'el gratificarà amb 5 000 pessetes; al segon amb 3 000 i al tercer amb 1 000 pessetes L'aportació voluntària per a cada número és de 1.000 pessetes.

Esperem que l'idea tingui l'acollida suficient per tirar endavant la tasca del Club.

Si voleu fer feliç la vostra llar
compreu menjar de qualitat

Això ho trobareu a

Morera

Telèfon 40 00 81
ARTESA DE SEGRE

VIDEO - TELEVISIO
ELECTRODOMESTICS

Ràdio MATEU

INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES
OBJECTES REGAL

Ctra Ponts, 24 - Telèfon 40 01 30
ARTESA DE SEGRE

EUSEBI GUIMET i BERENGUERES
ARQUITECTE

CARRER DE LES MONGES N. 26
TELEFONS 40 01 24 i 40 03 28
ARTESA DE SEGRE